

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК

А. Р. Писаренко, студентка спеціальності Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, освітня програма «Документознавство та інформаційна діяльність», група ДІД б інт-21

Н. Г. Денисенко, науковий керівник, ст. викладач кафедри документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Згідно з матеріалами Української бібліотечної енциклопедії, соціокультурна діяльність бібліотек – це цілеспрямована і спеціально організована книгозбірнею як соціальним інститутом система дій і заходів, метою яких є сприяння вдосконаленню інтелектуального, матеріального та естетично-духовного стану суспільства шляхом доведення до свідомості різних соціальних груп громадян, конкретних користувачів наукових знань, емпіричних фактів, естетичних і морально-етичних цінностей, акумульованих в бібліотечних документних зібраннях на різних носіях, організації різних виставок, творчих зустрічей із письменниками, митцями, політиками та ін. Її можна розглядати як продуманий процес долучення людини до різноманітних культурних надбань людства, компонент соціокультурної системи українського суспільства, один із важливих елементів реалізації державної політики в сфері культури [1].

Термін «соціокультурна діяльність бібліотек» набув поширення на рубежі 20–21 ст. За доби Середньовіччя і Нового часу бібліотеки розглядалися, насамперед, як осередки для акумуляції набутих людством знань, зберігання рукописів та друківаних видань і допомоги в набутті освіти, тому їх соціокультурна діяльність проявлялася мінімально. Починаючи з ХХ ст., соціокультурна діяльність бібліотек розглядається як важливий чинник реалізації політики в сфері культури, засіб адаптації людей до оточуючого середовища та комунікації, регуляції та трансляції національної і загальнолюдської культури в її різноманітних проявах. Сучасну соціокультурну діяльність можна представити в вигляді формули: культурна діяльність = творча діяльність + комунікаційна діяльність.

Метою соціокультурної діяльності бібліотек є організація раціонального і змістовного дозвілля читачів, задоволення і розвиток їх культурних потреб, створення умов для самореалізації і

самоосвіти кожного індивідуума, розкриття його здібностей, самовдосконалення і аматорської творчості в рамках вільного часу [1].

Загальними функціями соціокультурна діяльність бібліотек є: інформаційно-просвітницька, пізнавальна, культурно-виховна, комунікативно-організаційна, практично-дієва, розважальна, естетична, творча, релаксаційна.

УВ рамках цих домінантних комплексних функцій бібліотека як соціальний інститут реалізовує низку інших, не менш важливих конкретних функцій. Серед них найголовнішою є меморіальна (функція пам'яті), що покладає на книгозбірні завдання зберігати зафіксовані на різних носіях знання, накопичені багатьма людськими цивілізаціями, бути джерелом інтелектуальних ресурсів суспільства, забезпечуючи їх належну організацію і доступ користувачів до знань [1].

Інформаційна функція передбачає надання бібліотеками широкого спектру сучасних послуг, зручного доступу до інформаційних потоків і задоволення запитів користувачів у різних видах інформації. Освітня функція пов'язана із засвоєнням універсальної культури і систематизованих знань, котрі змінюють людину і визначають її світогляд [1].

Функцію соціалізації індивіда спрямовано на забезпечення бібліотечними засобами процесу засвоєння людиною певної системи знань, суспільних норм, культурних цінностей, що дозволяє їй почуватися рівноправним членом суспільства. Комунікативна функція бібліотеки як центру міжособистісного спілкування індивідів сприяє взаємному обміну корисною інформацією [1].

Соціокультурна діяльність бібліотек передбачає поєднання двох підходів – технічного, при якому бібліотека розглядається як «механізм» внутрішнього функціонування систем: комплектування, оброблення, систематизації, каталогізації, видачі і культурно-філософського, де бібліотека являє собою культурне середовище спілкування бібліотекаря і користувача, а також інформаційне середовище, в якому концентруються знання конкретної історичної епохи.

Список використаних інформаційних джерел

1. Соціокультурна діяльність бібліотек [Електронний ресурс] // Українська бібліотечна енциклопедія. – Режим доступу: <http://ube.nlu.org.ua/article/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1>

%80%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA (дата звернення 12.03.2020 р.). – Назва з екрана.

МУЗЕЙНІ ІННОВАЦІЇ ТА ІНТЕРАКТИВНІСТЬ: ДЕФІНІЦІЯ ПОНЯТЬ

Д. В. Поливода, студентка спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, група ДІДБ-21

Т. В. Оніпко, науковий керівник, д. і. н., професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

У сучасній теорії та практиці музейної справи широко вживаються такі терміни, як «музейні інновації» та «інтерактивність». Ці поняття охоплюють широкий контекст і відмінні між собою галузі музейної роботи: використання мультимедійних технологій та аудіовізуальних засобів у експозиції музею; створення віртуальних музеїв та виставок у мережі Інтернет й офіційних інтернет-сторінок музею; оцифрування та стандарти програмного забезпечення для обліку музейних фондів; застосування нестандартних й творчих підходів у науково-освітній діяльності музею, музейному маркетингу.

Щодо дефініції, тобто роз'яснення понять «музейні інновації» та «інтерактивність». У широкому розумінні музейні інновації представляють докорінне переосмислення традиційних музейних практик, місця та ролі музеїв у суспільстві та культурі, що сприяє подальшій еволюції музею як особливого історично-культурного феномену, дозволяє йому належним чином відповідати на виклики сучасності й залишатися актуальним насамперед для відвідувачів. Музей нині сприймають не як сховище музейних предметів і науково-дослідний центр, а перш за все – як інструмент соціальних й культурних перетворень. Такий музей дозволяє своїм відвідувачам не просто отримувати якісь абстрактні знання або естетичні враження, а відчутти причетність до історії та самобутності своєї власної громади.

Таким чином, інноваційний аспект нової музеології полягає у пріоритетності соціальної місії музеїв над їх традиційними функціями (забезпечення належних умов зберігання й експонування колекцій, обслуговування відвідувачів тощо).